

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНИЙ ЗАКЛАД «ПІВДЕННОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ
ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ К. Д. УШИНСЬКОГО»
УКРАЇНСЬКИЙ ІНСТИТУТ ДИТИНСТВА
КАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНИКА
ІЗМАЇЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ГУМАНІТАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
РІВНЕНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ГУМАНІТАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ПВНЗ «МІЖНАРОДНИЙ ЕКОНОМІКО-ГУМАНІТАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ АКАДЕМІКА СТЕПАНА ДЕМ'ЯНЧУКА»
КРИВОРІЗЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

СУЧАСНІ ОСВІТНІ ТЕХНОЛОГІЇ У ПІДГОТОВЦІ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ

**ЗБІРНИК МАТЕРІАЛІВ II Всеукраїнської
НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ
для НАУКОВЦІВ,
ПЕДАГОГІЧНИХ ПРАЦІВНИКІВ,
ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ,
АСПІРАНТІВ,
МОЛОДИХ УЧЕНИХ**

**24 жовтня 2025 р,
м. ОДЕСА**

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНИЙ ЗАКЛАД «ПІВДЕННОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ
ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ К. Д. УШИНСЬКОГО»
УКРАЇНСЬКИЙ ІНСТИТУТ ДИТИНСТВА
КАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА
ІЗМАЇЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ГУМАНІТАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
РІВНЕНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ГУМАНІТАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ПВНЗ «МІЖНАРОДНИЙ ЕКОНОМІКО-ГУМАНІТАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ АКАДЕМІКА СТЕПАНА ДЕМ'ЯНЧУКА»
КРИВОРІЗЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

СУЧАСНІ ОСВІТНІ ТЕХНОЛОГІЇ У ПІДГОТОВЦІ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ

Збірник матеріалів II Всеукраїнської науково-практичної конференції
для науковців, педагогічних працівників, здобувачів вищої освіти,
аспірантів, молодих учених

(24 жовтня 2025 р, м. Одеса)

Рекомендовано до друку вченою радою Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського» (протокол № 5 від 30 жовтня 2025 року)

Рецензенти:

Ковтун О. В. – доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри іноземних мов і перекладу, ДНП «Державний університет «Київський авіаційний інститут» (м. Київ, Україна)

Княжева І. А. – доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри педагогіки Державний заклад «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К.Д. Ушинського» (м. Одеса, Україна)

Організаційний комітет:

Богущ Алла Михайлівна, дійсний член НАПН України, академік, доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри теорії та методики дошкільної освіти ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»;

Березовська Людмила Іванівна, доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри теорії та методики дошкільної освіти ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»;

Найда Руслана Григорівна, доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри теорії та методики дошкільної освіти;

Діхтяренко Станіслава Вадимівна, викладач-асистент кафедри теорії та методики дошкільної освіти.

Сучасні освітні технології у підготовці майбутніх фахівців дошкільної освіти: зб. наукових праць за матеріалами II Всеукраїнської науково-практичної конференції, м. Одеса, 24 жовтня 2025 р. / за ред. Л. Березовської. Івано-Франківськ : НАІР, 2025. 260 с. ISBN 978-617-8768-09-6

До збірника увійшли тези доповідей учасників II Всеукраїнської науково-практичної конференції «Сучасні освітні технології у підготовці майбутніх фахівців дошкільної освіти». У представлених роботах висвітлено актуальні питання впровадження освітніх технологій у процес підготовки майбутніх вихователів закладів дошкільної освіти в умовах сучасного інформаційного простору; розглянуто інноваційні підходи до професійного становлення фахівців; проаналізовано зарубіжний досвід розроблення та реалізації освітніх інновацій у системі дошкільної освіти.

Збірник призначено для науково-педагогічних, педагогічних працівників, здобувачів вищої освіти, аспірантів, молодих учених, а також усіх, хто цікавиться проблемами розвитку сучасної дошкільної освіти.

Матеріали розміщено в авторській редакції. Відповідальність за зміст матеріалів, їхню відповідність вимогам чинного правопису і достовірність фактів та статистичних даних несуть автори

Матеріали міжрегіонального науково-практичного семінару (27 квітня 2023 р. Біла Церква: БІНПО: ДЗВО «УМО» НАПН України, 2023. С.28–33.

3. Діденко Л. В. Генеративний штучний інтелект: варіанти перспектив та утруднень у вищій освіті. Технології доброчесного використання штучного інтелекту у сфері освіти та науки: матеріали всеукраїнського науково-педагогічного підвищення кваліфікації (31 липня– 10 вересня 2023р.). Одеса: Видавничий дім «Гельветика», 2023. С.85–88

4. Леонтьєва І. В. Chat GPT в освітньому процесі вищої школи: заборонити не можна використовувати. *Освіта та педагогічна наука*. 2023. №1 (182). С. 13–23.

Станіслава ДІХТЯРЕНКО
аспірантка кафедри педагогіки,
Державний заклад «Південноукраїнський національний
педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»,
м. Одеса, (Україна)
e-mail: Dikhtyarenko.sv@pdpu.edu.ua

STREAM-ОСВІТА У ПРОФЕСІЙНІЙ ПІДГОТОВЦІ МАЙБУТНІХ ВИХОВАТЕЛІВ ЗАКЛАДІВ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ ДО ДОСЛІДНО- ЕКСПЕРИМЕНТАЛЬНОЇ РОБОТИ З ДІТЬМИ СТАРШОГО ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ

Актуальність проблеми. Наразі розвиток науки та технологій є головним джерелом загального прогресу людства. Критичність, гнучкість і креативність мислення – ключові навички, необхідні для особистості XXI століття [4, с. 3]. Впровадження будь-якої нової освітньої технології чи системи потребує ініціативності, сміливості та копіткої підготовчої роботи, зокрема у процесі професійної підготовки майбутніх вихователів закладу дошкільної освіти [8, с. 9]. Отже, слід зосередити увагу на розвитку продуктивного, критичного мислення дітей, формуванні у них цілісної картини світу, вміння досліджувати, моделювати, творити і головне – спрямовувати свою діяльність на благо людей і природи. Саме на це націлена STREAM-освіта – новий інтегрований підхід до розвитку, виховання й

навчання дітей [3, с. 3]. Необхідність вирішення означеної проблеми підтверджується основними нормативними документами в галузі освіти в Україні, з-поміж них: Закон України «Про дошкільну освіту» (2024 р.), Базовий компонент дошкільної освіти (2021 р.) та чинних освітніх програмах: «Дитина» (2020 р.), «Українське дошкілля» (2017 р.), «Я у світі» (2019 р.), «Впевнений старт» (2017 р.), «Stream-освіта, або Стежинки у Всесвіті» (2020 р.), в яких розвиток творчих здібностей дітей виступає першочерговим завданням. Отже, STREAM-освіта є одним із важливих трендів розвитку української освітньої системи. Вона надає можливість реалізувати інтегрований і проєктний підходи до навчання, формувати основні компетентності. Саме тому майбутні фахівці дошкільної освіти мають не тільки знати теоретичні засади впровадження STREAM-освіти в умовах закладу дошкільної освіти, але й опанувати практичні навички впровадження інтегрованого підходу в освітньому процесі [7, с. 197].

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблему впровадження STREAM-освіти в закладах дошкільної освіти досліджували багато науковців (С. Джежер-Личова, Т. Грицишина, Н. Гавриш, В. Зброй, Н. Кравчук, К. Крутій, І. Стеценко та ін.). Вченими було доведено, що результатом її упровадження виступає становлення в дітей дошкільного віку цілісної та багатовимірної картини Всесвіту, розвиток пізнавальних здібностей, гнучкого мислення, навичок аналізу й синтезу. Зокрема, вченими було розроблено авторські програми: К. Крутій «Стежинки у Всесвіт: комплексна освітня програма для дітей раннього та передшкільного віку» (2020 р.); К. Крутій, І. Стеценко «Парціальна програма формування культури інженерного мислення в дітей передшкільного віку «STREAM-освіта, або Стежинки у Всесвіт». Освітній напрям «Природничі науки, або Подорож Всесвітом» (2020 р.).

Мета статті – розкрити значення та переваги STREAM-освіти у процесі професійної підготовки майбутніх вихователів закладів дошкільної освіти до дослідно-експериментальної роботи з дітьми старшого дошкільного віку.

Виклад основного матеріалу. Базуючись на принципі інтеграції доведено, що STREAM-освіта повинна впроваджуватись з дошкільного віку. Зокрема, раннє залучення до STREAM сприяє: формуванню уявлень про предметно-перетворювальну діяльність людини, світ професій; шляхи здобуття, зберігання інформації та способи її оброблення, здатності до формулювання творчих задумів, усвідомленого дотримання безпечних прийомів роботи та користування інструментами і матеріалами; розвиток пізнавальної, художньої і технічної обдарованості, технічного мислення у процесі творчої діяльності, навичок ручних технік оброблення матеріалів (папір, дерево тощо); ознайомлення з інформаційно-комунікаційними технологіями, гаджетами; експериментування [2, с. 62].

Виникає необхідність з'ясувати сутність понять: «STEM», «STREAM», «STREAM-освіта», «STREAM-освіта у закладах дошкільної освіти». Розглянемо насамперед сутність дефініції «STEM», звернімося до наукових розвідок учених.

Так, учені (Н. Поліхун, К. Постова, І. Сліпухіна та ін.) розглядають поняття «STEM» (від англ. *Science* – природничі науки; *Technology* – технології; *Engineering* – інжиніринг, проектування, дизайн; *Mathematics* – математика) – як сучасну освітню парадигму в розв'язанні питань освітньої політики та формування освітніх програм на основі інтеграції природничо-математичних дисциплін і технологій, зокрема інформаційно-комунікаційних технологій (ІКТ) [6, с.6]. За С. Найдюк, освіта в галузі STEM є основою підготовки співробітників в галузі високих технологій. Тому багато країн, такі як Австралія, Китай, Великобританія, Ізраїль, Корея, Сінгапур, США проводять державні програми в галузі STEAM-освіти [6, с.7]. Отже, STEM – це новітній напрям освіти, який передбачає інтеграцію навчальних дисциплін та технологій, що сприяє успішній підготовці майбутніх вихователів закладів дошкільної освіти до дослідно-експериментальної роботи з дітьми старшого дошкільного віку.

Поняття «STREAM-освіта» в дослідженнях учених окреслено з різних позицій. Так, учені (Н. Поліхун, К. Постова, І. Сліпухіна) розглядають поняття «STREAM-освіта» як педагогічну технологію формування та розвитку розумово-пізнавальних і творчих якостей здобувачів освіти, рівень яких визначає конкурентну спроможність особистості на сучасному ринку праці [5, с.6]. За О. Маричевою «STREAM-освіта» - це «новий інтеграційний підхід до розвитку, виховання й навчання дітей. Означений напрям освіти інтегрує в собі завдання із формування в дітей загальних наукових уявлень про світ; ознайомлення їх з інформаційними комунікаційними технологіями; розвиток умінь експериментувати, конструювати; навчання дітей основ опрацювання змісту тексту, грамоти, математики, а також різних видів мистецтва» [4, с.4]. Слугують на увагу розроблені ученою О. Маричевою практичні доробки, які спрямовані на формування сучасного світобачення у дітей дошкільного віку через ігрову та художньо-практичну діяльність на тлі екологічної, здоров'язбережувальної освіти. Цінною, на нашу думку, є авторська серія дидактичних ігор «Довжарики», метод проблемного спілкування з дітьми, цікава сучасна форма партнерської взаємодії з батьками (дозвілля «Арт-м'юзік сейшн») [4, с.57-64]. На думку вчених (Л. Васалатій, В. Вертугіна) «STEM-освіта у закладах дошкільної освіти» - це комплексне навчання, яке включає одночасне дослідження базових принципів точних наук. Якщо розшифрувати цю аббревіатуру, то вийде таке, S – science (природничі науки), T – technology (технології), E – engineering (інженерія), M – mathematics (математика). Саме тому, STEAM – освіта заснована на впровадженні міждисциплінарного та прикладного підходу, а також на інтеграції всіх чотирьох дисциплін в єдину схему [1, с.185]. Метою впровадження STEM-освіти у ЗДО, за словами учених, є розвиток інтелектуальних здібностей дітей дошкільного віку, а основним напрямом розвитку їхніх інтелектуальних здібностей є спрямованість на вдосконалення процесів пізнання – відчуття, сприйняття, пам'яті, уяви, мислення [1, с.185]. Науковці (К. Крутій, І. Стеценко) виокремлюють основні переваги STREAM-освіти, з-поміж них: навчання за темами, а не за

предметами (дитина бачить зв'язок між науками); використання набутих знань у повсякденному житті; розвиток критичного мислення та вміння розв'язувати проблеми; надання дитині впевненості у власних силах; комунікація та командна робота; розвиток інтересу до технічних дисциплін; креативні та інноваційні підходи до роботи; підготовка дитини до технологічних інновацій у житті [3, с.6].

Висновки. Отже, STREAM-освіта у ЗДО – це інтегровано-проективна технологія, яка базується на тісному взаємозв'язку чотирьох дисциплін (природа+технологія+математика+інженерія), що допомагає розкрити схильності дітей до науки і техніки, вчить критично мислити і конструювати, розвиває уяву, креативність, уміння експериментувати у процесі дослідно-експериментальної роботи.

Література

1. Васалатій Л. А. STEM-освіта в дошкіллі: теоретичний аспект. Current issues of science, prospects and challenges: collection of scientific papers «SCIENTIA» with Proceedings of the V International Scientific and Theoretical Conference, November 17, 2023. Sydney, Australia: International Center of Scientific Research. 265 с. С. 185-188.
2. Кравчук Н. П., В. В. Зброй. Використання елементів STREAM-освіти в роботі з обдарованими дітьми старшого дошкільного віку. *Педагогіка формування творчої особистості у вищій і загальноосвітній школах*. 2023. №86 С. 61-65.
3. Крутій К., Т. Грицишина. Stream-освіта дошкільнят: виховуємо культуру інженерного мислення. *Дошкільне виховання*. 2016. №1. С. 3-7.
4. Крутій К., І. Стеценко. Stream-освіта: розвиваємо критичне мислення дошкільнят. *Дошкільне виховання*. 2020. №3. С. 3-8.
5. Маричева О. Б. STREAM-освіта в дошкільному закладі. Система роботи з формування у дітей інженерного мислення. Навчально-методичний посібник. Вінниця: ММК, 2017. 47 с.

6. Найдюк С. Технології STEM-освіти: навч. метод. посіб. для студ. спец. 012 Дошкільна освіта / МОН України. Уманський держ. пед. ун-т імені Павла Тичини. Умань: Візаві, 2023. 142 с.

7. Поліхун Н, К. Постова, І. Сліпухіна, та ін. Упровадження STEM-освіти в умовах інтеграції формальної і неформальної освіти обдарованих учнів: методичні рекомендації. Київ: Інститут обдарованої дитини НАПН України, 2019, 80 с.

8. Федчик Ю. STREAM-освіта як напрям інтегрованого навчання та виховання дітей дошкільного віку. *Наука, освіта, молодь*. 2022. Ч. 2. С. 195-198.

9. Шалда Н. Упроваджуємо Stream-освіту. *Дошкільне виховання*. 2020. №3. С. 9-11.

Olga LYSENKO,
Ph.D. in Sociology,
Associate Professor of the Department of Psychology and Social Work
National University «Odesa Polytechnic»
Odesa (Ukraine),
e-mail: lysenko@op.edu.ua
Yevhenii KOVALCHUK,
higher education student at the master's level
Department of Psychology and Social Work
National University «Odesa Polytechnic»
e-mail: 3946764@stud.op.edu.ua

SOCIAL-PSYCHOLOGICAL ASPECTS OF CONFLICTOLOGICAL COUNSELING

Relevance of the problem. Conflict counseling is an important branch of psychology and pedagogy that focuses on the analysis, prevention, and resolution of conflicts at the individual, group, and societal levels. In conditions of social crisis (economic instability, political upheaval, pandemics or military conflicts), conflicts escalate, acquiring a socio-psychological dimension. A social crisis disrupts the stability of social ties, increases stress, anxiety, and aggression, which requires a specialized approach to counseling. The relevance of the topic is due to education reforms in Ukraine (the Law «On Preschool Education» of 2024 [1], «New

ЗМІСТ

ОСВІТНІ ТЕХНОЛОГІЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ В СУЧАСНОМУ ІНФОРМАЦІЙНОМУ ПРОСТОРІ

Баратюк А.

Віртуальна реальність як інноваційний інструмент професійної підготовки майбутніх фахівців дошкільної освіти..... 3

Березовська Л.

Інноваційна діяльність як чинник професійного зростання майбутніх вихователів закладів дошкільної освіти..... 7

Богуш А.

Сучасні технології духовного розвитку особистості педагога..... 12

Борова В.

Використання чату GPT студентами спеціальності «Дошкільна освіта» в процесі виконання творчих завдань з розвитку мовлення дітей..... 17

Діхтяренко С.

STREAM-освіта у професійній підготовці майбутніх вихователів закладів дошкільної освіти до дослідно-експериментальної роботи з дітьми старшого дошкільного віку 21

Lysenko O., Y. Kovalchuk

Social-psychological aspects of conflictological counseling..... 26

Lystopad O.

The innovative potential of empowerment pedagogy in training future preschool education specialists in the context of digitalization 30

Маліновська Н.

Формування медіакомпетентності майбутніх фахівців дошкільної та спеціальної освіти засобами діяльності студентської медіагрупи..... 35

Мисик О.

Інтерактивні платформи у формуванні комунікаційної компетентності майбутнього вихователя закладу дошкільної освіти..... 40

Потапчук Т.

Інтерактивні методи у підготовці майбутніх фахівців дошкільної освіти в сучасному інформаційному просторі..... 48

Чекан О., Д. Сікора.

Інноваційні освітні технології логопедичної роботи в дошкільній освіті .. 52

Ющик Л.

Ціннісні установки вихователя як детермінанти взаємодії з батьками дітей раннього віку..... 55

Ясінковська О., Л. Березовська.

Формування готовності майбутніх вихователів до розвитку творчості дітей дошкільного віку 60

НАУКОВЕ ВИДАННЯ

**«СУЧАСНІ ОСВІТНІ ТЕХНОЛОГІЇ У ПІДГОТОВЦІ
МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ»**

**Збірник наукових праць
II Всеукраїнської науково-практичної конференції
для науковців, педагогічних працівників, здобувачів вищої
освіти,
аспірантів, молодих учених**

24 жовтня 2025 р.

За загальною редакцією Л. Березовської

ISBN 978-617-8768-09-6

Формат 60х84 1/16. Папір офсетний.
Друк цифровий.
Гарнітура Times New Roman.
Умовн. друк. арк. 15,11
Наклад 50 прим.

**ВИДАВНИЦТВО
“НАІР”**

Івано-Франківськ, вул. Височана, 18,
Тел. (050) 433-67-93
email: fedorynrr@ukr.net

Свідоцтво суб'єкта видавничої справи
№4191 від 12.11.2011р.

